

Vzdělávací obor: umění, kultura

Předmět: výtvarná výchova

Cílová skupina: žáci středních škol

Název: Gotická architektura

**Anotace: Prezentace je zaměřena na znaky gotické
architektury a světové památky**

**Klíčová slova: Lomený oblouk, žebrová klenba křížová, vnější
opěrný systém, katedrála, hrad, středověký
urbanismus**

Jméno autora: ak. mal. Klára Brodská

**Škola: Střední škola pedagogická, hotelnictví a služeb,
Litoměřice, příspěvková organizace**

Vytvořeno dne: 1.pololetí školního roku 2012/2013

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Gotika zcela opustila antickou tradici
a obrátila se k duchovním principům.

Raná gotika – 12. století

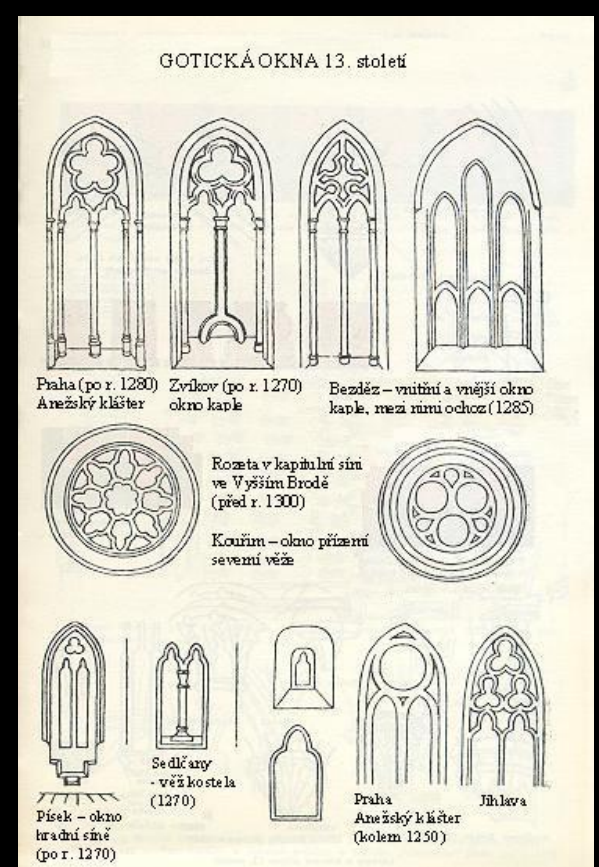
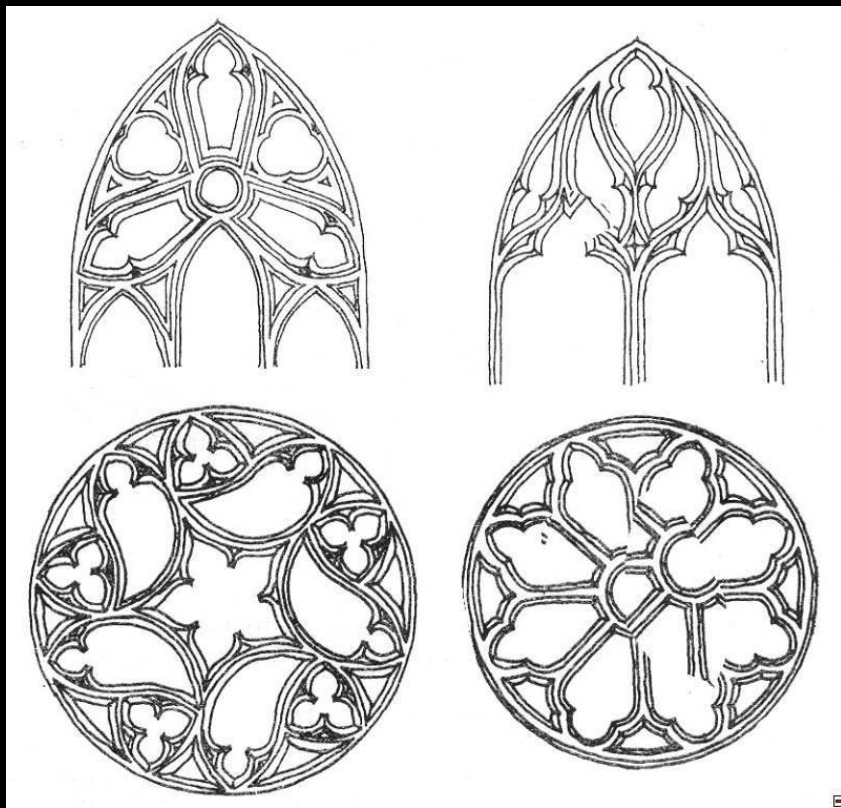
Klasická (vrcholná)gotika – 13. a 14. století

Pozdní gotika – 15. století

Gotika se poprvé objevila ve střední Francii v polovině 12. století a přetrvala až do poloviny století

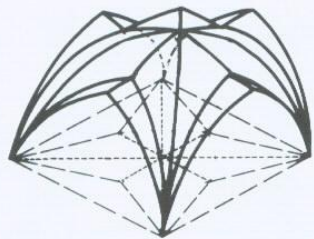
16. tři a půl století se šířila v prostoru a čase a zanechávala své stopy ve všech oblastech umění.

Rychle pronikala daleko na sever a šířila se po západním pobřeží Středozemního moře a na Kypr, cestou, kterou otevřeli křižáci. Po celé gotické období se formy neustále vyvíjely, v každé oblasti měly svůj osobitý výraz, a tak se ve slohové jednotě uplatňovala i rozmanitá pojetí.

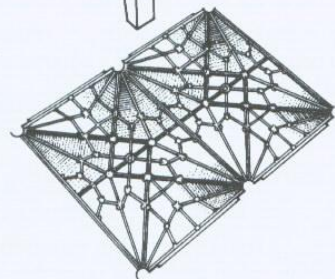
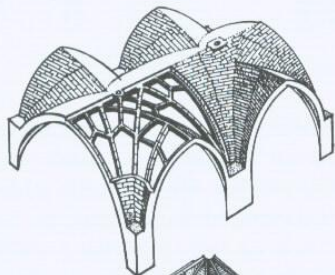

Lomený oblouk a okna

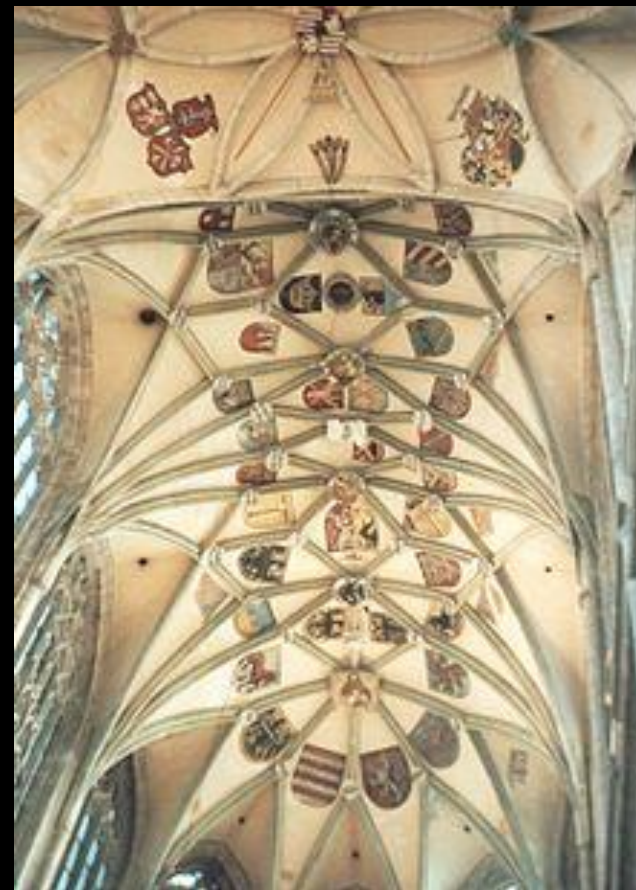
Okno, zakončené lomeným obloukem je úzké a vysoké, často dvoj nebo třídílné. Typickým gotickým prvkem je tzv. kružba, která dekorativně dělí horní část okna. Z počátku má tvar trojlistu nebo kombinace trojlistů, později se objevuje kružba s kruhovou rozetou, nakonec i volnější křivky tzv. plaménkové kružby. Okno včetně otvorů v kružbě bývalo prosklené, v chrámech často barevnou vitráží.

Hvězdová klenba -
axonometrie

Síťová klenba - kamenný žebrový skelet s cihelnou výplní

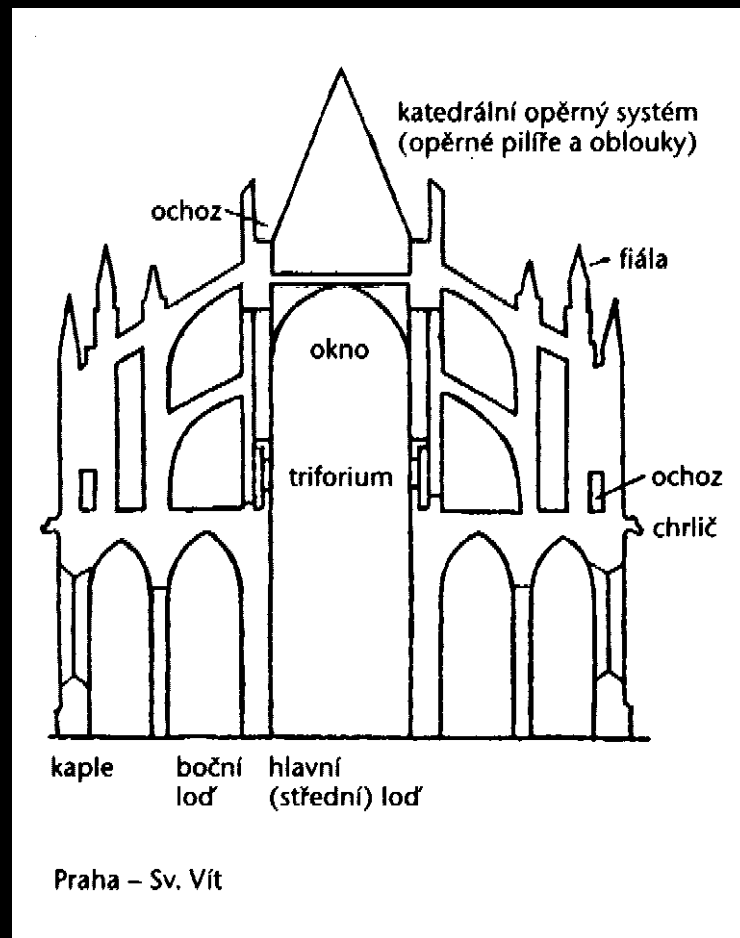
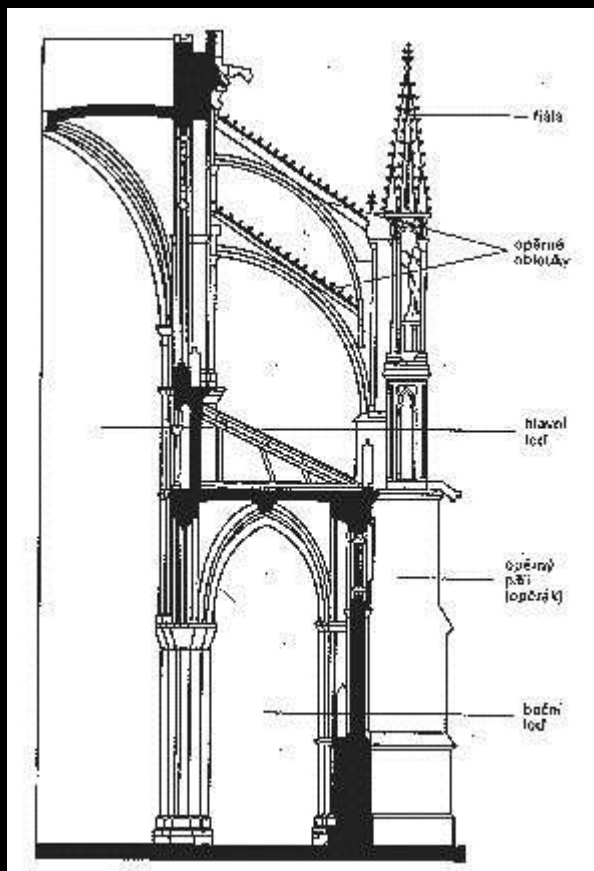
Žebrová klenba křížová

Žebrová klenba byla základním technologickým principem nového slohu. Křížovou klenbu užíval už románský sloh a stavby přechodového románsko – gotického období ji opatřily i masivními žebry obdélníkového průřezu. Teprve gotika však dokázala do žebor soustředit nosnou funkci, což umožnilo odlehčit výplňové zdivo. Lehčí klenba mohla mít větší rozpětí a nižší váhu mohly prostřednictvím žebor nést štíhlé sloupy a pilíře. Zdivo mezi nimi ztratilo nosnou funkci a mohla je postupně nahradit velká

okna

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/15/Kutn%C3%A1_Hora-Cathedral_St_Barbara-interior6.jpg

<http://www.math.muni.cz/~vondra/vyuka/p2009/sege1/klenby/str37.JPG>

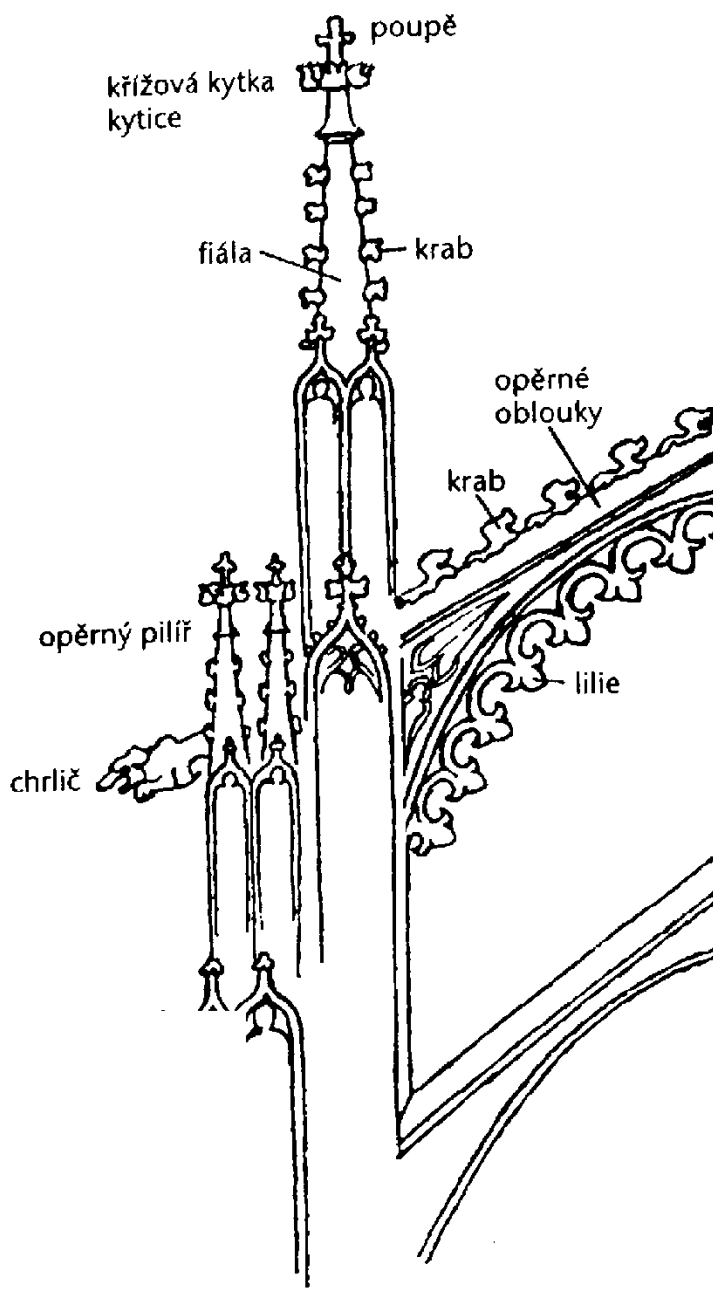

Vnější opěrný systém

Typickým znakem gotiky je také vnější opěrný systém. Ve snaze odhmotnit vnitřní prostor vysunuli gotičtí stavitelé nejdříve pilíře vně stavby, později zvýšili pilíře vnějších stěn nad úroveň střechy chórového ochozu nebo boční lodi a šikmými oblouky vynesli část tlaku klenby hlavní lodi či chóru na tyto volně stojící pilíře.

Odhmotněný prostor ,vertikála a lomený oblouk,

Silně stylizovaný románský rostlinný dekor se v gotice stal realističtější, objevily se v něm například révové listy, květy ale také figurální motivy, vedle fantastických zvířat i karikatury lidí a dokonce i portrétní plastiky. Novým prvkem je krab (jakýsi nerozevřený tučný list), zdobící téměř vždy výrazné šikmé linie a dále tzv. křížová kytka. Novým prvkem jsou fiály, věžičky na vrcholech volně stojících pilířů vnějšího opěrného systému, zdobené kraby a kytkou. Chrliče okapové vody jsou tvarovány jako fantastická zvířata, draci či ďáblové a symbolizují vypuzení démonů z chrámu.

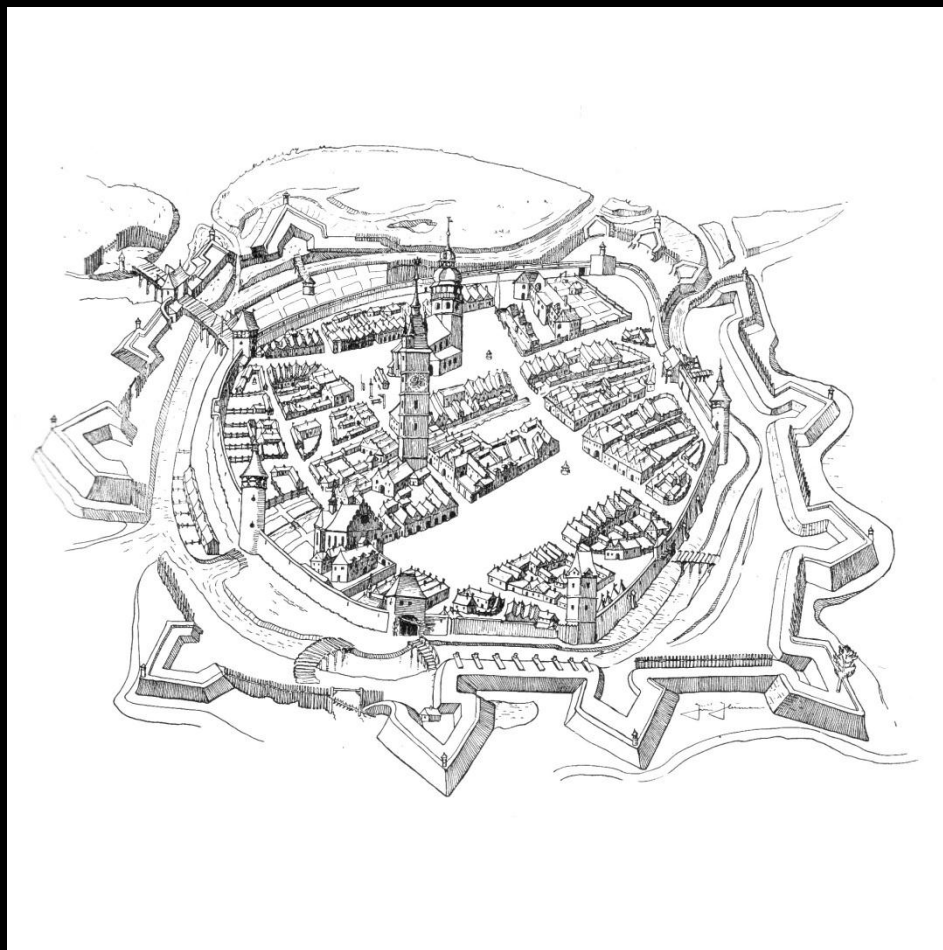

Katedrála - v obecném smyslu je to biskupský nebo arcibiskupský kostel. V užším smyslu však jde o stavební typ troj nebo pětিলodního kostela s příčnou lodí a vysokým chórem. Ten je lemován přízemním mnohoúhelníkovým ochozem, do něhož ústí věnec kaplí. Obvyklý je i bohatý vnější opěrný systém. Katedrála je vrcholem gotické architektury a nepochybně jedním z vrcholů architektury vůbec.

Hrady

Zděná hradní architektura, dosud vyhrazená králům a nejmocnějším velmožům, zaznamenává v gotice prudký rozvoj a projevuje se jak přestavbami hradů královských, tak i zakládáním stovek hradů šlechtických.

Gotický urbanismus

Gotická architektura vstoupila v širokém měřítku i do světského stavebnictví. Vznikala královská města s pravidelnou uliční zástavbou, kamennými hradbami a stále častěji i celými bloky zděných obytných domů. Stavěly se radnice, opevnění s branami, kamenné mosty.

Městský dům

http://www.litomerice.cz/images/pamatky/goticke_dvojce.jpg

http://www.kampocesku.cz/thumb.php?f=/gallery/2008_03/papirna.jpg&w=445&h=260

<http://www.vyletnik.cz/images/vylet/uzivatele/ml407/dum-u-kamenneho-zvonu-920.JPG>

Opatský chrám kláštera Saint-Denis Francie

[http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/75/Abbaye de Saint-Germain-des-Pr%C3%A9s - interior.JPG](http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/75/Abbaye_de_Saint-Germain-des-Pr%C3%A9s_-_interior.JPG)

Vlastní
foto

Notre-Dame Paříž

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8c/Notredame_Paris.JPG

Vlastní foto

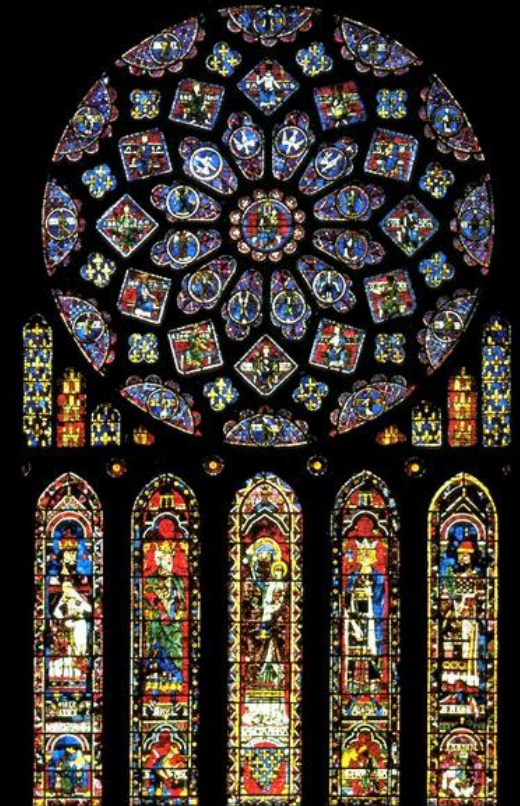
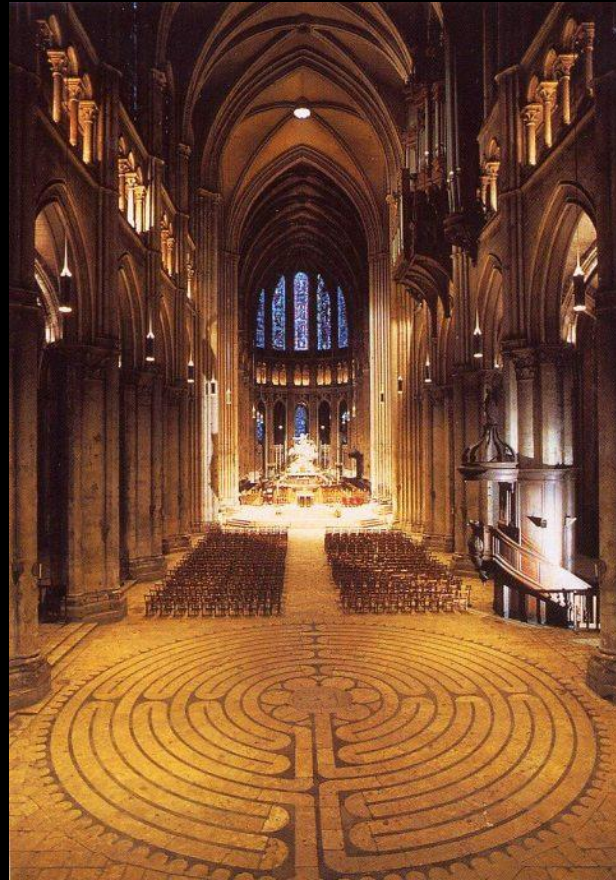
Remeš, Francie

Amiens Francie

<http://media.novinky.cz/336/313368-original1-j2myo.jpg>

http://img2.rajce.idnes.cz/d0203/7/7263/7263046_5f2a81f7f5be7cc63b8b0e6cd25cd255/images/12.jpg

Chartres, Francie

http://simonak.eu/images/obrazky_hl_str/katedrala_chartres.jpg

http://www.cestydusi.cz/data.files/filip-chartres_innen.jpg

<http://i.ck.cz/f/42032/54.jpg>

Saint chapel, Paříž

http://www.historyfish.net/images/abbeys/france/fr_saint-chapelle2.jpg

Klášter Mont Saint Michel, Francie

<http://www.appliance.cz/picture/fotky/normandie/michel9.jpg>

www.bugbog.com

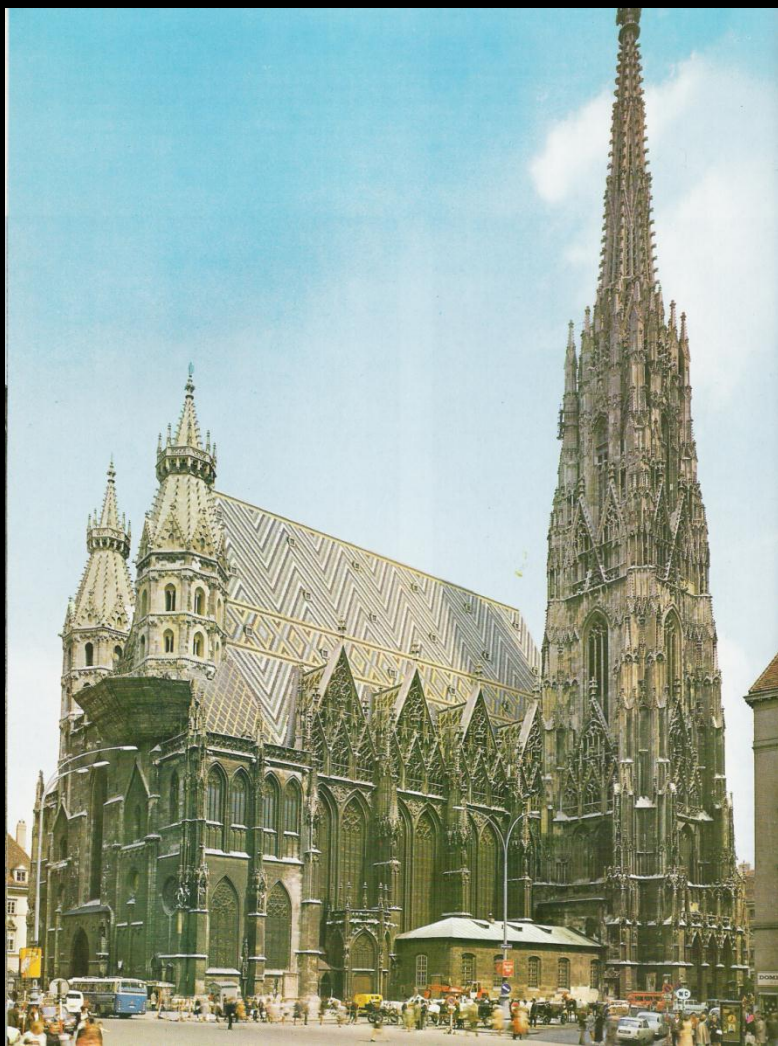
<http://www.tripzone.cz/content/img/cs/009/cambridge-kings-college-w-> King's college chapel Cambridge, Anglie

<http://www.gybot.cz/data/B/L/D/CBW-3452.jpg>

© www.flandry.cz

Radnice v Bruselu

<http://us.123rf.com/400wm/400/400/danileon/danileon1208/danileon120800089/15009197-st-stephen-s-cathedral-vienna.jpg>

Sv. Štěpán, Vídeň, Rakousko

<http://media.novinky.cz/129/301297-original1->

Miláno, Itálie

Dožecí palác, Benátky, Itálie

http://turistika-online.kvalitne.cz/aaa_kont/aaa_text_evropa/italie/Palazzo

<http://www.amoska.estranky.cz/img/picture/2453/Ben%C3%A1tky,-D%C3%B3%C5%BEec%C3%AD-pal%C3%A1c.jpg>

Zdroje

http://www.sps-ul.cz/lib/exe/fetch.php/galerie_architektury:predlohy:15_-_goticka_okna.jpg?w=800&h=763
http://www.satalka.cz/slohy/gotika/goticka_okna.jpg
http://www.hrad-zebrak.cz/modules/vykl_slovník/data/images/cs13_10_big.jpg
<http://www.math.muni.cz/~vondra/vyuka/p2009/sege1/klenby/str37.JPG>
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/1/15/Kutn%C3%A1_Hora-Cathedral_St_Barbara-interior6.jpg
http://sosgotika.sweb.cz/kat_op_syst2.gif
http://img10.rajce.idnes.cz/d1001/7/7673/7673371_6fb1c8b43be0d7cb3f239166148fd422/images/IMG2.jpg?ver=4
<http://klintlover.files.wordpress.com/2012/12/interior-sainte-chapelle.jpg>
http://www.litomerice.cz/images/pamatky/goticke_dvojce.jpg
http://www.kampocesku.cz/thumb.php?f=/gallery/2008_03/papirna.jpg&w=445&h=260
<http://www.vyletnik.cz/images/vylet/uzivatele/ml407/dum-u-kamenneho-zvonu-920.JPG>
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/8/8c/Notredame_Paris.JPG
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/75/Abbaye_de_Saint-Germain-des-Pr%C3%A9s_-_interior.JPG
<http://media.novinky.cz/336/313368-original1-j2myo.jpg>
http://img2.rajce.idnes.cz/d0203/7/7263/7263046_5f2a81f7f5be7cc63b8b0e6cd25cd255/images/12.jpg
http://simonak.eu/images/obrazky_hl_str/katedrala_chartres.jpg
http://www.cestyduci.cz/data.files/filip-chartres_innen.jpg
<http://i.ck.cz/f/42032/54.jpg>
http://www.historyfish.net/images/abbeys/france/fr_saint-chapelle2.jpg
<http://www.appi-zone.cz/picture/fotky/normandie/michel9.jpg>
<http://www.gybot.cz/data/R/L/D/CRW-3452.jpg>
http://www.tripzone.cz/content_img_cs/009/cambridge-kings-college-w-9792.jpg
<http://us.123rf.com/400wm/400/400/danileon/danileon1208/danileon120800089/15009197-st-stephen-s-cathedral-vienna.jpg>
<http://media.novinky.cz/129/301297-original1-cbyum.jpg>
<http://www.mzoubele.estranky.cz/img/mid/2044/014-italie---milano.jpg>
<http://www.slantour.cz/foto/full/263-milano.jpg>
http://turistika-online.kvalitne.cz/aaa_kont/aaa_text_evropa/italie/Palazzo_Ducale_Benatky.jpg
<http://www.amoska.estranky.cz/img/picture/2453/Ben%C3%A1tky,-D%C3%B3C5%BEec%C3%AD-pal%C3%A1c.jpg>